

Република Србија
УПРАВНИ СУД
23 У 2786/14
23.04.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Стева Ђурановића, председника већа, Гордане Гајић Салзбергер и Обрада Андрића, чланова већа, са судским саветником Миром Стевић Капус, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужлаца Л. Д. из Б. бр....., С. А. из Б., бр.... и С. М. из Б., бр....., које заступају адвокати С. М. и А., З. С., Д. Ж. и С. М., адвокати заједничке Адвокатске канцеларије С.-З.-Д.-С. из Б., бр....., поднетој ради поништаја решења Министарства финансија Републике Србије, Сектор за имовинскоправне послове, број од 27.11.2013. године, уз учешће заинтересованог лица Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Н. С., у предмету враћања имовине, након усмене јавне расправе одржане дана 09.09.2014. године, у нејавној седници већа, одржаној дана 23.04.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

I Тужба СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА решење Министарства финансија Републике Србије, Сектор за имовинскоправне послове, број од 27.11.2013. године и предмет **ВРАЋА** надлежном органу на поновно одлучивање.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени орган да на име трошкова управног спора плати тужиоцима износ од динара, у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Оспореним решењем које је донето по жалби Републичког јавног правобранилаштва, Одељења у Н. С., поништено је решење Агенције за реституцију, Подручна јединица Н. С., број од 26.07.2013. године и предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак по примедбама изнетим у образложењу овог решења. Ожалбеним решењем ставом 1. диспозитива, усваја се захтев, враћа се имовина и утврђује право својине законским наследницима бившег власника С. Д.: Д. (С.) Л. из Б.- Н. Б., бр. ..., са обимом удела од, С. (Л.) А. из Б., улица бр., са обимом удела и С. (Л.) М. из Б., улица бр. ..., са обимом удела, на пољопривредном земљишту и то кат. парцели бр., њива 1. класа, укупне површине... ха ...ари ...м2, која је уписана у листу непокретности број ... КО Б., као својина Републике Србије, са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Ставом 2. диспозитива истог решења обавезује се Република Србија као власник да по правоснажности ожалбеног решења

преда у сусвојину законским наследницима бившег власника наведеним у тачки 1. диспозитива, непокретности из тачке 1. диспозитива. Ставом 3. диспозитива решења, утврђује се да ће на основу тог решења, а по правноснажности истог, надлежни орган за упис права на непокретностима извршити упис права сусвојине на непокретности из тачке 1. диспозитива, а у корист законских наследника бившег власника, наведених у тачки 1. диспозитива. Ставом 4. диспозитива решења, налаже се надлежном органу за упис права на непокретностима да на основу тог решења, а по његовој правноснажности изврши брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретностима из тачке 1. диспозитива. Ставом 5. диспозитива ожалбеног решења, утврђује се да се непокретност из тачке 1. диспозитива, враћа у судржавину законским наследницима бившег власника наведеним у тачки 1. диспозитива по истеку уговора о закупу бр. од 25.03.2013.године, ако се закупци и законски наследници бившег власника из тачке 1. диспозитива другачије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности тог решења купац плаћа законским наследницима бившег власника наведеним у тачки 1. диспозитива. Ставом 6. диспозитива ожалбеног решења, утврђује се да је враћена имовина у слободном промету, а да Република Србија, А. п. В., односно јединица локалне самоуправе има право прече куповине приликом првог отуђења. Ставом 7. диспозитива ожалбеног решења утврђује се да свака странка сноси своје трошкове поступка.

У тужби поднетој Управном суду дана 21.02.2014. године тужиоци су оспорили законитост решења туженог органа због неправилне примене материјалног права. Оспоравају став туженог органа према коме се не може вратити некретнина у аликвотном делу како је то учињено првостепеним решењем, нити се може утврђивати право својине на делу парцеле, ако та парцела претходно није катастарски издвојена у посебне парцеле, те сматрају да је овакав став туженог органа супротан закону и пракси Управног суда те неприхватљив не само за тужиоце већ и за оне који су поднели захтев за враћање имовине – конкретно пољопривредног земљишта. Истичу да у Закону о враћању одузете имовине и обештећењу није предвиђено да се земљиште мора вратити издвојено у посебне парцеле за сваког подносиоца, те да члан 24. став 2. истог закона констатује да бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште. У контексту наведеног истичу и да поменути закон у члану 25. став 1. тачка 2. констатује да се не враћа земљиште где је неопходна нова парцелација земљишта ради обезбеђивања приступног пута, те да је тужени орган у оспореном решењу погрешно применио одредбе Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Истакли су и да по члану 27. став 2. Закона о пољопривредном земљишту, није могуће парцелисати пољопривредно земљиште на мање од 1 ха уколико је било предмет комасације. Са изнетих разлога предложили су да суд у спору пуне јурисдикције тужбу уважи, оспорено решење поништи, одбије жалбу Републичког јавног правобраниоца и потврди решење Агенције за реституцију, Подручна јединица Н. С. број од 26.07.2013. године, а туженог обавезе да тужиоцима исплати трошкове управног спора са каматом на име састава тужбе у износу од динара.

Тужени орган у детаљно датом одговору на тужбу од 19.06.2014. године, остао је у свему при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења и предложио је да суд тужбу одбије, као неосновану.

Заинтересовано лице у одговору на тужбу оспорило је наводе тужбе и истакло да је оспорено решење донето у складу са Законом.

Управни суд је дана 09.09.2014. године, одржао усмену јавну расправу, применом одредбе члана 34. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС",

бр.111/09), којом је прописано да је расправа обавезна ако су у управном поступку учествовале две или више странака са супротним интересима. Усмена јавна расправа одржана је у складу са чланом 38. Закона о управним споровима, у присуству пуномоћника тужилаца адвоката М. С., а у одсуству уредно позваних туженог и заинтересованог лица.

Пуномоћник тужилаца је у речи на усменој јавној расправи остао у свему при наводима изнетим у тужби. Суду је доставио мапу Б. појашњавајући општу слику на терену. Предложио је да суд тужбу уважи, преиначи оспорено решење и одбије жалбу Републичког правобраниоца, те потврди решење Агенције за реституцију, а трошкове управног спора тражио је према приложеном трошковнику и то на име састава тужбе у износу од динара, на име увећања за заступање три странке износ од динара, на име приступа на одржану усмену јавну расправу износ од динара, на име награде за заступање на усменој јавној расправи за сваки започети сат износ од динара и на име трошкова превоза на релацији Б.-Б. износ од динара, укупно динара, као и износ судских такси за тужбу и пресуду.

Оцењујући законитост оспореног решења, у границама захтева из тужбе, у смислу члана 41. Закона о управним споровима, ценећи наводе тужбе, одговора на тужбу, наводе пуномоћника тужилаца изнете на усменој јавној расправи, као и целокупне списе ове управне ствари, Управни суд је нашао да је тужба основана.

Из стања у списима предмета и образложења оспореног решења произлази да је у поступку који је претходио доношењу оспореног решења, првостепени орган одлучивао о захтеву тужилаца за враћање одузете имовине и то пољопривредног земљишта у укупној површини од ха, одузетог од бившег власника С. Д. (применом Закона о аградној реформи и унутрашњој колонизацији) Одлуком Месног народног одбора С. Б. бр. од 17.01.1946. године, коначном одлуком Окружног аграрног суда Н. С. бр..... од 20.02.1946. године, Одлуком Окружног аграрног суда бр..... од 29.04.1946. године и надопуном одлуке Месног народног одбора С. Б. бр..... од 10.07.1946. године. У поднеску којим је коначно прецизиран захтев за враћање одузете имовине, а који је достављен на усменој јавној расправи одржаној дана 11.07.2013. године предложено је да се површина у износу од ... х ... ара м² подносиоцима захтева врати у аликвотном делу и то: Л. Д. У дела, С. М. У дела, С. А. У дела у кат.парцели бр. њива "С.", 1. класе у укупној површини од ... ха ... ара м² уписана у лн.бр..... КО Б., која је данас у државној својини, а право коришћења има Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС. Како су катастарске парцеле које су одзете као својина бившег власника С. Д. биле предмет комасације, на позив првостепеног орган које би кат. парцеле из листа непокретности бр. КО Б.ј могле бити предмет реституције Републичко јавно правобранилаштво, Одељење у Н. С. није се изјаснило. На основу решења Основног суда Н. С., Судска јединица у Б. број V-..... од 26.06.2013. године првостепени орган утврдио је да су подносиоци захтева законски наследници бившег власника одузете имовине Д. С. Даље је увидом у Одлуку Месног народног одбора С. Б. бр. од 17.01.1946. године, Коначну одлуку Окружног аграрног суда Н. С. бр..... од 20.02.1946. године, Одлуку Окружног аграрног суда бр..... од 29.04.1946. године и надопуну одлуке Месног народног одбора С. Б. бр..... од 10.07.1946. године утврдио да је бившем власнику Д. С., на основу Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, који је предвиђен у члану 2. став 1., тачка 3. и 4. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу одузето пољопривредно земљиште у укупној површини од ... ј. кв.хв и то део кат.парц.бр. и КО Б. Да су предметне катастарске парцеле биле предмет комасације спроведене у КО Б. првостепени орган утврдио је увидом у Решење Скупштине општине Б. – Комисије за комасацију бр.... од 16.06.1973. године и да су као друштвена

својина у површини од ха од стране ПИК "Б." унете у комасациону масу, те да је након комасације, за целокупно унето земљиште ПИК "Б." између осталих добио и кат.парцелу бр. КО Б., која је предмет захтева за реституцију и уписана је у Лист непокретности бр. КО Б., као државна својина, са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, што значи да је по разграничењу друштвене и државне својине иста припала у својину Републици Србији. О идеалним деловима подносилаца захтева првостепени орган одлучио је на основу утврђене чињенице да подносиоци захтева, сходно оставинском решењу Основног суда у Н. С., судска јединица у Б., имају право и то: С. М. и С. А. на по ..., односно Д. Л. На дела у праву на враћање одузете имовине бившег власника, као његови законски наследници. Првостепени орган је констатовао и да у току поступка од стране Републичког јавног правобранилаштва као законског заступника Републике Србије, и представника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, нису предложене кат.парцеле које би се могле вратити подносиоцима захтева натуралном реституцијом, иако су имали сву документацију којом је располагао првостепени орган. Са изнетих разлога прихваћен је предлог и враћена је имовина у кат.парцели ближе описаној у диспозитиву решења, која је добијена из комасационе масе за одузету имовину, која је данас у државној својини, а у површини која је умањена по захтеву подносилаца. Такође, како је у проведеном поступку првостепени орган утврдио да је предметно земљиште дато у закуп по основу уговора о закупу бр. од 25.03.2013. године, на период од 3 године, те је на основу члана 26. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу закупаца остављен у закупу предметног земљишта до истека уговора о закупу. На основу напред утврђеног чињеничног стања и изведених доказа, првостепени орган је, позивајући се на одредбе члана 15., 24. и 5. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу донео одлуку као у диспозитиву ожалбеног решења. Тужени орган је у поступку по жалби Републичког јавног правобранилаштва, Одељења у Н. С. поништио решење првостепеног органа од 26.07.2013. године, уз образложење да диспозитив ожалбеног решења није јасан, одређен и извршив, јер се не зна који део, односно делови кат.парцеле бр. КО Б., се враћају у својину овде тужиоцима. Наиме, чињеницом да се тужиоцима враћа део од парцеле која има ха а да се не зна се на ком делу је парцела која се враћа у оквиру парцеле која има површину од ... ха, по оцени туженог повређена је одредба члана 198. став 2. Закона о општем управном поступку. Стога се, по оцени туженог органа, не може враћати имовина и утврђивати право својине на делу парцеле, ако та парцела претходно није катастарски издвојена у посебне парцеле. Са изнетих разлога, тужени орган налази да је потребно да првостепени орган у поновном поступку поступи по примедбама изнетим у образложењу оспореног решења, те да након правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, донесе нову, на закону засновану одлуку. Са изнетих разлога, тужени орган је применом одредбе члана 232. став. 2. Закона о општем управном поступку, донео одлуку као у диспозитиву оспореног решења.

По налажењу Управног суда закључак туженог органа изнет у оспореном решењу према коме се не може враћати имовина и утврђивати право својине на делу парцеле ако та парцела претходно није катастарски издвојена у посебне целине не може се прихватити као правилан и на закону заснован.

Одредбама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Сл.гласник РС" бр. 72/11) прописано је да се тим законом уређују услови, начин и поступак враћања одузете имовине и обештећења за одузету имовину, која је на територији Републике Србије применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији, као и других прописа, на основу аката о подржављењу, после 9.марта 1945. године одузета од физичких и одрђених правних лица и пренесена у општенародну, државну, друштвену или задружну својину (чл.1

ст.1); да се имовина враћа у натуралном облику или се даје обештећење у виду државних обвезница Републике Србије и у новцу, у складу са овим законом (чл.4); да је имовина која се враћа предвиђена Законом (чл.15. Став. 2.); уколико је одузето пољопривредно, односно шумско земљиште било предмет комасације, односно арондације након одузимања, бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште (чл.24 ст.2); да се не враћа право својине на пољопривредном и шумском земљишту ако је, на дан ступања на снагу овог закона: 2. неопходна нова парцелација земљишта ради обезбеђивања приступног пута за земљиште које је предмет захтева за враћање (чл.25. ст.1.тачка 2.).

У смислу цитираних законских одредби, полазећи од чињеница несумњиво утврђених у проведеном управном поступку да је правном претходнику тужилаца Д. С. на основу Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, који је предвиђен у члану 2. став 1., тачка 3. и 4. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу одузето пољопривредно земљиште у укупној површини од ... ј. ... кв.хв и то део кат.парц.бр. и КО Б., да су предметне катастарске парцеле биле предмет комасације спроведене у КО Б. и да су као друштвена својина у површини од ха од стране ПИК "Б." унете у комасациону масу, те да је након комасације, за целокупно унето земљиште ПИК "Б." између осталих добио и кат.парцелу бр. КО Б., која је предмет захтева за реституцију и уписана је у Лист непокретности бр. КО Б., као државна својина, са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, то је правилан закључак првостепеног органа да су испуњени законом прописани услови за враћање тужиоцима дела кат.парцеле бр..... КО Б. у уделима површине ближе одређене ставом 1. диспозитива првостепеног решења.

Наиме, након спроведених комасација државно земљиште груписано је у велике табле земљишта ради рационалнијег и економичнијег искоришћавања, због чега се у поступку реституције одузете имовине земљиште враћа из табли државног земљишта на подручју катастарске општине на којој је спроведен поступак комасације. Стога је код натуралног враћања одузете имовине једини начин реституције одузете имовине бившим власницима управо враћање другог одговарајућег земљишта, и то од парцела које су након комасације остале у Фонду државне имовине. Враћање неке од парцела у државној својини односно удела у таквој парцели ранијем сопственику представља специфичан вид натуралне реституције, јер би и ранији сопственик, да је унео своје земљиште у комасациону масу, добио одговарајуће земљиште из комасационе масе. У ситуацији где су комплекси државног земљишта у општинама где је извршена комасација велике површине, као и новоформиране пацеле, супротно закључку туженог изнетом у оспореном решењу мора се увести редослед у одлучивању по захтеву за повраћај одузете имовине који подразумева да се прво у поступку реституције утврди право подносиоца захтева на враћање земљишта и облик враћања, па уколико се одузета имовина враћа у натуралном облику, обим враћања и конкретно земљиште које се враћа. Дакле, питање основаности захтева за повраћај одузете имовине предуслов је од кога зависи да ли ће се, у којој површини и које конкретно земљиште враћати подносиоцу захтева.

Са напред изложених разлога, по оцени Управног суда, диспозитив ожалбеног решења је у свему сачињен у складу са одредбом члана 198. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр.33/97 и 31/01, "Службени гласник РС", бр.30/10), јасан је, одређен и подобан за извршење у складу са одредбом члана 24. став 1. и 2., члана 47. став 3. и 6. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник

РС”, бр.72/11). Физичка деоба парцела на којој постоји право сусвојине није услов за враћање одузете непокретне имовине према одредбама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Ово са разлога што се у конкретном случају ради о стицању права својине у смислу одредаба члана 20. став 2. Закона о основама својинскоправних односа (“Службени лист СФРЈ” бр.6/80 и 36/90 и “Службени лист СРЈ” бр.29/96), на начин и под условима одређеним Законом о враћању имовине и обештећењу, и то сусвојине на непокретности из члана 13. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, на ствари када је део сваког од сувласника одређен сразмерно према целини – идеални део. Поред тога, сам поступак издвајања дела веће катастарске парцеле и формирање од тог издвојеног дела нове мање катастарске парцеле, предмет је посебног управног поступка, за који се правни основ и параметри кроз опредељени идеални део срезмерно према целини за формирање издвојене катастарске парцеле, дају управо у поступку утврђивања испуњености услова за одлучивање о захтеву за враћање одузете имовине, који се води пред Агенцијом за реституцију.

Полазећи од свега напред изложеног, по оцени Управног суда, оспорено решење не садржи разлоге из којих произлази као правилан закључак туженог органа да су испуњени услови да се првостепено решење поништи, а жалба заинтересованог лица уважи, сагласно члану 232. став 2. Закона о општем управном поступку.

Управни суд је оценио да није основан захтев тужилаца да суд, сагласно одредби члана 43. став 1. Закона о управним споровима, одлучи у овој ствари у спору пуне јурисдикције, будући да, по налажењу суда, природа ове управне ствари и утврђено чињенично стање не пружају поуздан основ за то.

Са изнетих разлога, након закључене усмене јавне расправе, у смислу члана 46. став 2. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС”, бр. 111/09), Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. и 42. став 1. одлучио као у ставу I диспозитива ове пресуде, с тим што су примедбе суда изнете у образложењу ове пресуде обавезне за тужени орган, сагласно члану 69. став 2. истог Закона.

Одлуку као у ставу II диспозитива пресуде суд је донео применом одредбе члана 66. и 67. Закона о управним споровима, као и применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, које се сходно примењују на основу одредбе члана 74. Закона о управним споровима, па су тужиоцима имајући у виду да су у овом управном спору заступани од стране пуномоћника из реда адвоката признати трошкови управног спора на име састава тужбе у износу оддинара, сагласно тарифном броју 43. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, увећано за по 50% за другу и сваку наредну странку што износи динара, сагласно тарифном броју 12. исте Тарифе, на име заступања тужилаца на усменој јавној расправи, у износу од динара, укључујући и награду за сваки започети сат у износу од динара, сагласно тарифном броју 44. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, као и судску таксу за тужбу у износу од динара и таксу на пресуду у износу од динара, а сагласно тарифном броју 28. и 29. таксене тарифе (“Закон о судским таксама “Сл. гласник РС” бр. 28/94 ...93/14). Трошкови на име употребе возила на релацији Б. – Б. у износу од динара нису признати будући да у прилог основаности овог трошка нису достављени релевантни докази од стране пуномоћника тужилаца.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 23.04.2015. године, 23 У. 2786/14

Записничар
Мира Стевић Капус,с.р.

Председник већа – судија
Стево Ђурановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ЦРП